

Lijdende mens in Grote Kerk

Kunst en religie verwijzen allebei naar een symbolische werkelijkheid, staan open voor vrije interpretatie. Theoloog en kunstenaar Hilde Hoving houdt van deze 'speelruimte voor het onbenoembare'.

GITTE BRUGMAN

Hilde Hoving werkt al jaren als godsdienstfilosoof, geestelijk verzorger en uitvaartbegeleider. Werk waarbij ze veel met taal bezig is. Anderhalf jaar geleden kreeg ze de kans een atelier te huren in de Infirmerie. Ze greep deze met beide handen aan. „Ik had het idee dat ik iets in me had wat eruit moest.”

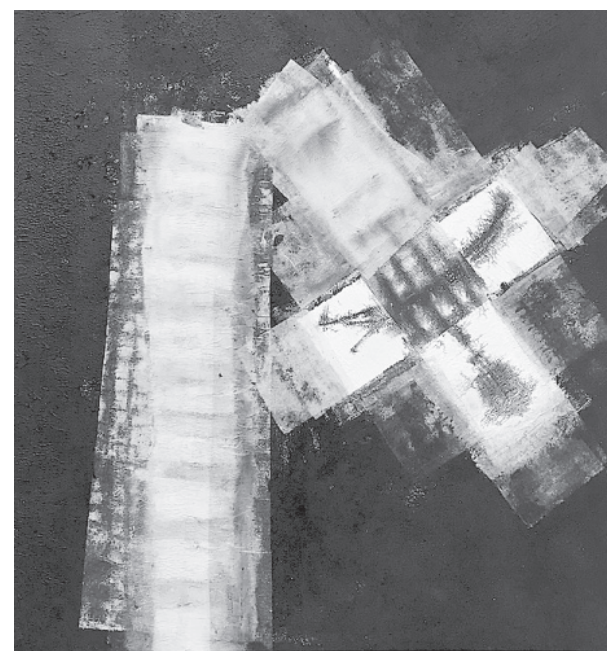
Zonder achtergrond of opleiding ging ze aan de slag, in een spontaan experiment. Ze werkt met verf, maar voegt daar zand aan toe, gebruikt ook vloeipapier en inkt om haar doeken reliëf mee te geven. „Op een of andere manier ben ik dit thema gaan schilderen”, zegt ze als ze een toelichting geeft op het werk dat nu in de Grote Kerk van Leeuwarden hangt. Dat thema is de passietijd, met aandacht voor het lijden van de mens in brede zin.

In haar experimentele schilderijen doken steeds gestalten op. Vaak in combinatie met crucifixen, die ook kruispunten kunnen zijn. Wegen die in de verte, of zelfs naar het hogere leiden. „Ik wil graag vragen oproepen”, zegt Hoving. „Bijvoorbeeld over de opstanding. Voor de een een waarheid, voor de ander reden voor diepe twijfel.”

In de crucifix ziet ze een verticale en een horizontale lijn. „De verticale staat symbool voor het transcendent, ofwel het bovenzintuigelijke dat deze werkelijkheid overstijgt. De horizontale staat voor het immanente, dat betrekking heeft op de zintuiglijk ervaarbare werkelijkheid.” De figuren op haar doeken bewegen zich soms van het kruis af. „Is dit Jezus die van het kruis stapt?”, vraagt ze. Misschien iemand die ge-

Werk van Hilde Hoving. Van links, met de klok mee: *Opstanding*, *Judaskus* en *Gebroken*.

bukt gaat onder een kruis?

Op andere werken beeldde ze piëta's af, vrouwen die rouwen om een gestorven kind of man. In *Het laatste avondmaal* is degene aan het hoofd van de tafel een vrouw geworden. „Ik ben ook bezig geweest met *gender studies*; dat kan daaruit voortkomen.” Met een aantal doeken verwijst ze naar het Joodse Pesach, omdat het christendom Joodse wortels heeft. „Jezus was een Joodse man, die stond in de traditie van de rabbijnen. Daar mogen we wel bij stilstaan.”

Zoekend naar een eigen stijl heeft ze ook enkele kubistische werken gemaakt. Zoals *Judaskus*, een bijna

intiem portret van twee mannen. „Ik vind het niet terecht dat Judas wordt afgeschilderd als de grote schuldige.”

Vanwege de thematiek van haar werk, legde Hoving haar oeuvre voor aan de commissie Kerk en Kunst van de Grote Kerk. Die vond het geschikt voor de jaarlijkse expositie in de Veertigdagentijd. „Daarna heb ik nog werk gemaakt, soms specifiek voor bepaalde plekken in de kerk”, vertelt ze. Twee blauwe doeken die vlak onder een frame hangen met glas-in-loodramen uit de voormalige Goede Herder-kerk. Het ene heet *Beeldverbod*. „Joden en islamieten houden zich aan dit verbod

Doeken tonen gestalten, vaak in combinatie met crucifixen

op het verbeelden van God. Christelijke kerken staan vaak vol beelden.” Opnieuw roept Hoving hiermee vragen op.

„Het mag best provocerend zijn”, vindt ze. „Mijn schilderijen hoeven niet de geloofswaarden te bevestigen.” Ze heeft zelfs een *Antichrist* toegevoegd, gebaseerd op belangrij-

ke uitspraak van de filosoof Friedrich Nietzsche. „Die kwam uit een domineesgezin. Hij had sympathie voor Jezus, maar niet voor het instituut kerk. Hij zei: God is dood, maar wij hebben hem gedood. Wat zijn hiervan de gevolgen? Het gaat me op de vragen en niet om sluitende antwoorden.”

Leeuwarden, Grote of Jacobijner Kerk: Bredeplaats 4, za 13-16 u, 13 t/m 15 apr 11-16 u, zondagen tijdens kerkdiensten. Donderdag 23 maart houdt Hilde Hoving een lezing bij haar expositie, Theo Jellema besluit deze avond met Bachkoralen op het Müller-orgel.